

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากข้อมูลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวาในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. แบบแผนในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการทั้งหมดที่ขายสินค้าและให้บริการนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเลือกจากผู้ประกอบการโดยใช้วิธี “แบบโควตา” (Quota Sampling) จำนวน 400 คน โดยกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้ทำการวิจัยนั้นมี 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม	จำนวน 152 คน
2. กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์	จำนวน 52 คน
3. กลุ่มผู้ประกอบการเรือชมหิ่งห้อย	จำนวน 80 คน
4. กลุ่มผู้ประกอบการขายของที่ระลึก	จำนวน 104 คน
5. กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมท้องถิ่น	จำนวน 12 คน

โดยจากการนับผู้ประกอบการภายในตลาดน้ำพบว่า

1. กลุ่มผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 38
2. กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 13
3. กลุ่มผู้ประกอบการเรือชมหิ่งห้อย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 20
4. กลุ่มผู้ประกอบการขายของที่ระลึก จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 26
5. กลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมท้องถิ่น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 3

โดยสามารถสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการทั้งหมด 972 คน

และผู้วิจัยสัมภาษณ์นายกเทศมนตรี ตำบลอัมพวา ซึ่งเป็นการคัดเลือก “แบบเจาะจง”

(Purposive Sampling) จากหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้วิธี “สัมภาษณ์เจาะลึก” (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประสบผลสำเร็จของตำบลอัมพวา ซึ่งได้แบ่งการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. สัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอัมพวา 1 คน
2. สัมภาษณ์ตัวแทนผู้นำชุมชน 1 คน
3. สัมภาษณ์ผู้ประกอบการกลุ่มละ 2 คน

รวมทั้งสิ้น 12 คน

ซึ่งในการวิจัยนั้นจะทำการวิจัยทั้งหาข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสัมภาษณ์ และข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ให้ได้ผลของปัญหาตามวัตถุประสงค์ต่อไป

แบบแผนวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามกลุ่มเป้าหมายแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อมาหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นเองจากกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการศึกษาปรับปรุงเครื่องมือโดยผ่านคณะอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงและความถูกต้องให้ความเห็นชอบ

ในด้านความตรงตามโครงสร้างความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของเนื้อหาโดยการศึกษา รวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของ งานวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน กำหนดรูปแบบและเนื้อหาของเครื่องมือให้ ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พร้อมทั้งกำหนดคำถามแบบปลายเปิด เพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

2. จัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตามสาระตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 กลไกภาครัฐที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 3 ปัจจัยเชิงใจของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวา การได้รับประโยชน์จาก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวา ในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะคำถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

สำหรับลักษณะคำถามตอนที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของระดับความคิดเห็นของตอนที่ 2 และ 3 ได้แก่ กลไกภาครัฐที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยเชิงใจของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวาจากการได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามความคิดเห็นของบุญชม ศรีสะอาด (2545) คือ

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ขณะที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของระดับการมีส่วนร่วมของตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวา ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามความคิดเห็นของบุญชม ศรีสะอาด (2545) คือ

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วผู้วิจัยนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือด้านเนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบและข้อคำถาม เพื่อขอคำแนะนำ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อ ดังต่อไปนี้

4.1 ผศ.วันทนา กลิ่นงาม

4.2 ผศ.ศรชัย เข็นเปรม

4.3 รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

4.4 รศ.เกริก วัยกษานนท์

4.5 รศ.มนัส วัฒนไชยยศ

4.6 ผศ.วัฒนา เปลี่ยนบางยาง

4.7 ผศ.นิพนธ์ เสงสมบุญ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการอื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าอำนาจ (Discrimination Power) โดยใช้สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation Power) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไปไว้ใช้ ได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.27 – 0.92 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) เท่ากับ 0.968

6. นำร่างแบบสอบถามที่ได้เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวา จำนวน 400 ราย
2. รวบรวมข้อมูลโดยโดยสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอัมพวา ผู้ประกอบการกลุ่มละ 2 ราย จากกลุ่มผู้ประกอบการ 5 กลุ่ม และตัวแทนภาครัฐในพื้นที่
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ หากชุดใดไม่สมบูรณ์จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยจะเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ประกอบการให้ตรงกับจำนวนที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมา นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่จัดไว้ตรวจให้คะแนน นำผลเข้าคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตาราง
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มาตรวจให้คะแนน ประกอบด้วย กลไกภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยเชิงใจของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวาจากการได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาจัดอันดับความสำคัญเสนอในรูปตาราง และบรรยายตาราง ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถามในระดับความคิดเห็นเพียงระดับเดียว คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

สำหรับตอนที่ 4 ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวา ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถามในระดับความคิดเห็นเพียงระดับเดียว คือ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.0 - 1.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกลไกภาครัฐกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวาในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่นๆ กับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการตลาดน้ำอัมพวาในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยเกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามระดับความสัมพันธ์ (ชูศรี วงษ์รัตน์, 2537) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.90 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.71 - 0.90 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.31 - 0.70 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.30 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาและนำมาเรียบเรียงนำเสนอเป็นการสรุปผลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนผู้ประกอบการ 5 กลุ่ม ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดนำข้อมูลมาสรุป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน เพื่อใช้อธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 ค่าอำนาจจำแนก (Distribution) ใช้สำหรับหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item –Total Correlation)
 - 2.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค ใช้สำหรับการคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. สถิติทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม